

CHP BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYE BAŞKAN ADAYI
NECATİ ŞAHİN...

**İNANIYORSANIZ
ÜSTÜNSÜZÜZ...**

ATATÜRK'ÜN SON BURSA
GEZİSİNİN TANIĞI
ZİYA GERÇEKŞÖZ,
O GÜNÜ ANLATTI...

**'HEPİMİZ
SEVINÇ
İÇİNDEYDİK...'**

TAM ÜÇ PADİŞAHA
HİZMET ETTİ,
KILICINI ELİNDEN
HIÇ DÜŞÜRMEDİ...

**CESUR
KOMUTAN
HAMZA BEY**

Türkiye'nin En İyi Yerel Tarih ve Kültür Dergisi

SEHRENGİZ

PRUSA

www.bursasehrengiz.com

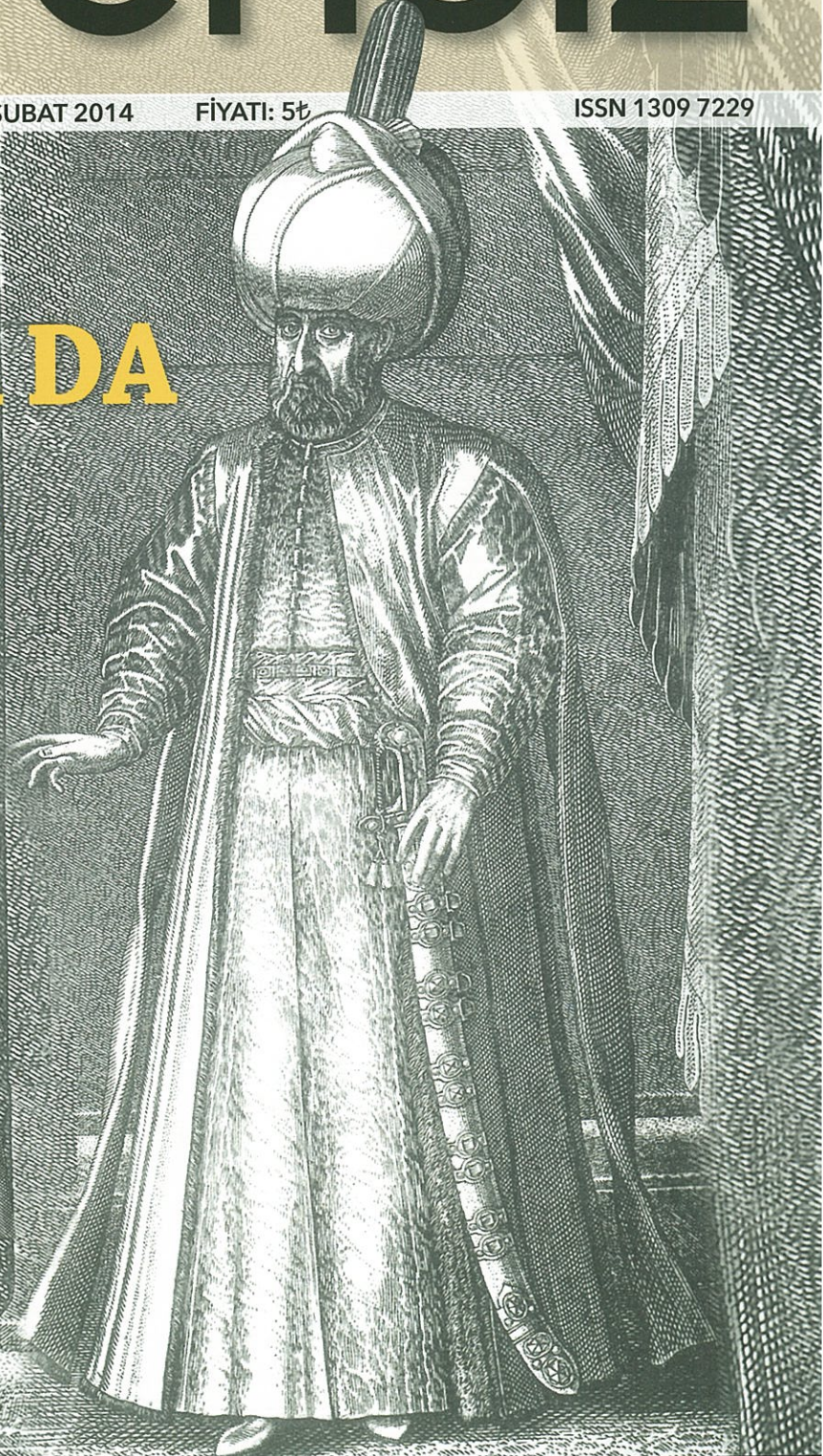
YIL:4 SAYI:47

ŞUBAT 2014

FİYATI: 5₺

ISSN 1309 7229

**KANUNİ
TORUNUNA DA
KIYMIŞTI...**

ISSN 1309 7229
9771309722901

Cesur komutan Hamza Bey

Kazıklı Voyvoda'nın zulmü bırakması için Romanya'ya gönderdi O'nu Sultan Mehmed. Kazığa oturtularak şehit olduğu haberini aldığı anda ise perişan oldu bu büyük padişah.

08

İznik Gölü'nün altında tarihi keşif

Hıristiyanlık tarihinin önemli merkezlerinden biri olan ve buna ait çok sayıda eserin yer aldığı Bursa'nın İznik ilçesinde göl altında kalmış bir kilise geçtiğimiz ay ilk kez görüntülendi.

16

'Hepimiz sevinç içindeydik...'

Henüz 8 yaşındaydı. Öğretmeni ve diğer arkadaşlarıyla birlikte Cumhuriyet Alanı'na doğru sıra halinde ilerlerken yüreğinde Gazi'yi göreceğ olmanın mutluluğunu yaşıyordu.

22

Hükümet-i Muvakkate destanı...

Osmanlı'nın elinden çıkmak üzere olan topraklarda kurulan ilk demokratik yönetimin, Avrupa'da ses bulan direnişleriyle Rodopluların hikayesi bu...

26

İnanıyorsanız üstünsünüz...

Böyle diyor Cumhuriyet Halk Partisi'nin Büyükşehir Adayı. CHP Genel Merkezi, İl Yönetimi, çevresindeki ekip, yani 'çekirdek' CHP'liler de ona inanıyor.

34

şehremini

10 yıl önce yoktular! 74

Bursa, son 10 yılda merkezi hükümet ve Büyükşehir Belediyesi'nin ulaşımından spora, tarihi mirastan çevreye kadar her alanda hayata geçirdiği projelerle büyük dönüşüm yaşandı.

Demirtaş'ta Arınç'lı açılış 76

Demirtaş Yüzme Havuzu ve Spor Kompleksi, Bülent Arınç'ın katıldığı törenle açıldı.

Bozbey'den Ekokent Planı için Büyükşehir'e tepki! 78

Nilüfer Belediyesi'nin akademik odalar, üniversite ve bölge halkının görüşlerini alarak hazırladığı, Nilüfer Ekokent Planı Büyükşehir Belediye Meclisi engeline takıldı.

Yenice'ye mahalle konağı geliyor 80

Kasımefendi Camii'nin hemen yanındaki eski binayı kamulaştıran belediye, Yenice Mahallesi'ne de bir mahalle konağı kazandıracak.

Hayvan dostu belediye 81

Bursa'nın İnegöl ilçesinde, Belediye Hayvan Barınağı ve Bakım Evi'nde 2013 yılında 51 sokak hayvanı kısırlaştırılırken, 100 hayvan sahiplendirildi ve 150 hayvana da aşı yapıldı.

Yenişehir'de gündem kadın işgücü 82

Yenişehir Kent Konseyi Kadın Meclisi Yönetim Kurulu Üyeleri, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından yürütülen "Toplum Kalkınmasında Gönül Elçileri" projesine katıldı.

Belediyeden engelli KPSS adaylarına kurs 83

Yenişehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı (EKPS) Hazırlık Kursu başlattı.

Terme hayat bulacak! 84

Gemlik Belediye Başkanvekili ve AK Parti Belediye Başkan Adayı Refik Yılmaz, Terme Kaplıca Tesisleri'nin önümüzdeki dönemde yapılacak ilk büyük proje olacağını müjdeledi.

Mudanya Büyükşehir'le güzel 86

Mudanya Belediye Başkanı Hasan Aktürk de Büyükşehir Belediyesi'nin hizmetleriyle Mudanya'ya değer kattığını vurgulayarak Başkan Altepe'ye teşekkür etti.

Örnek altyapı çalışması 88

Orhangazi Belediyesi'nin ilçe nüfusunu 150 bin kişi kabul ederek başlattığı büyük altyapı çalışması sürüyor.

'SABRIN ACI MEYVESİ' MURADIYE'DE YATAN ŞEHZADE ORHAN'IN ÖYKÜSÜ...

Kanuni torununa da kıymıştı...

Aynen öyle oldu... Şehzade Mustafa, babasının emriyle boğdurulup Bursa'ya defnedildikten sonra Hürrem Sultan rahat durmadı. Bu kez, 'Yeniçeri tahta çıkarabilir' endişesiyle Şehzade Mustafa'nın biricik evladı Şehzade Orhan'ı hedefe koydu ve Padişah'ı 'gereğini' yapması için yönlendirdi... O Şehzade Orhan ki Bursa'nın gözbebeği...

12

içindekiler

SEHRENGİZ ŞUBAT 2014

İznik Gölü'nün altında tarihi keşif

Hıristiyanlık tarihinin önemli merkezlerinden biri olan ve buna ait çok sayıda eserin yer aldığı Bursa'nın İznik ilçesinde göl altında kalmış bir kilise geçtiğimiz ay ilk kez görüntülendi.

Bursa müthiş bir tarihi zenginliğe sahip... Araştırmacılar için bitmez tükenmez bir kaynak. Her an her yerde binlerce yıllık zengin kültürel mirasın bir izine rastlamak mümkün. Geride bıraktığımız ay içerisinde de araştırmacıları heyecanlandıran bir gelişme oldu. İznik Gölü'nün geriye doğru 10-15 metre çekilmiş suları altında, rastlantı eseri bir kilisenin temel yapısı ortaya çıktı.

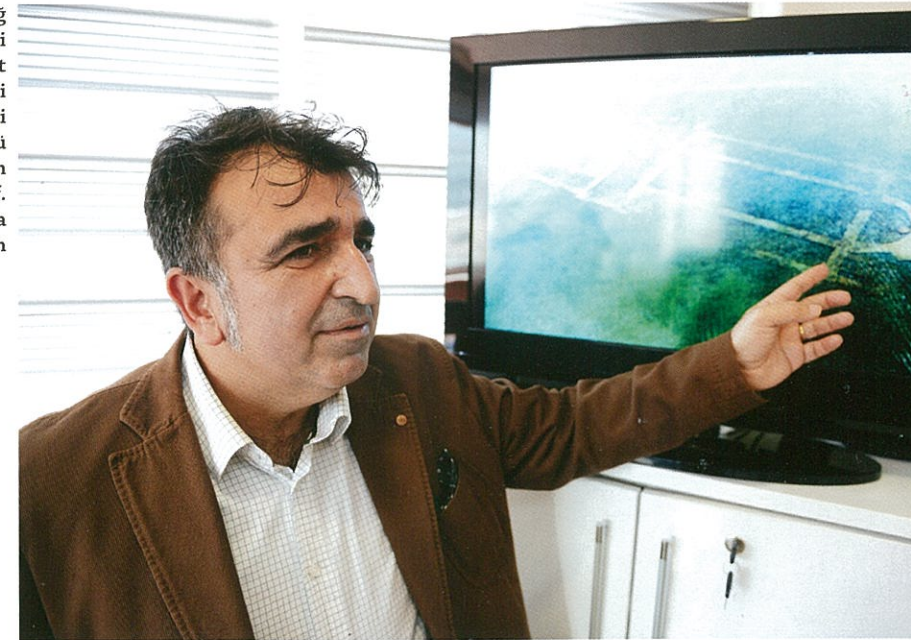
Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin İznik'teki tarihi mirası koruma çalışmalarını görüntülemekle görevli ekibinin şehir üzerinde helikopterle yaptığı uçuş sırasında şans eseri ortaya çıkan görüntüyü, ekibin çalışmasını görüntülemek üzere helikopterde bulunan Olay Gazetesi Muhabiri Aykut Güngör fotoğrafladı. Ardından Anadolu Ajansı'ndan Ali Atmaca da Büyükşehir ekibiyle aynı bir

uçuş yapıp kilise temeli için özel çekim yaptı. Haber Ocak 2014'te Olay Gazetesi'nde yayınlandı, aynı gün Anadolu Ajansı da ilgi haberi aboneleri için servise koydu.

Önce, kilisenin bazı kaynaklarda yer alan ancak bugüne kadar herhangi bir izi bulunamayan Aziz Peteres Kilisesi olduğu tahmin edildi ancak daha sonra Uludağ Üniversitesi (UÜ) Fen Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölüm Başkanı Prof. Dr. Mustafa Şahin'in iki akademisyenin görüşü üzerinden yaptığı değerlendirme sonunda, yapı kalıntısının Aziz Neophytos adına 4. yüzyılda inşa edildiği bilgisine ulaşıldı.

İznik'te İnciraltı bölgesi ve balıkçı barınağı yakınlarında, halk plajının 20 metre açığında görüntülenen kilisenin, bölgede yapılacak olan bilimsel çalışmalar için önemli bir rehber olacağı bildirildi. Kilisenin ortaya çıkarılması için titiz bir çalışma başlatıldı. ➔

Uludağ
Üniversitesi
Fen-Edebiyat
Fakültesi
Arkeoloji
Bölümü
Öğretim
Üyesi Prof.
Dr. Mustafa
Şahin

Fotoğraflar: Olay Gazetesi / AYKUT GÜNGÖR

HALK PLAJININ 20 METRE AÇIĞINDA

İzmit Belediye Başkanlığı ve İzmit Kaymakamlığı'nın isteği doğrultusunda Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mustafa Şahin'in koordinatörlüğünde başlatılan İzmit'in UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi kapsamına alınması çalışmaları kapsamında araştırma yapılırken göl altında tarihi bir kilisenin kalıntılarına ulaşıldı.

Daha önce Bursa Büyükşehir Belediyesi'nden bir ekip tarafından Tarihi Kültürel Miras Tespit Çalışmaları için havadan çekilen fotoğrafları tarayan heyet, antik dönemde 'Askania Gölü' olarak anılan İzmit Gölü'nün kıyısında, kıyıdan yaklaşık 20 metre açıkta, 1.5-2 metre derinlikte anıtsal yapının kalıntıları tespit edildi.

UÜ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mustafa Şahin, «Yapı 3 neften (koridor) oluşan bazilikal bir plana sahip. Bu tür yapılar Roma çağında moda olmuş ve aslında mahkeme binaları olarak kullanılmışlar. Milattan Sonra (M.S.) 313 yılındaki Milano Fermanı'ndan sonra Hristiyanlık Dini resmi olarak kabul edilince, dindar Hristiyanlar tarafından bazilika formu, temel kilise planı olarak kabul edilmiş. Göl altında tespit edilen yapı, doğu-batı istikametinde uzanması, doğu ucunda apsisin yer alması ve bazilikal planı nedeniyle bir kilise olmalı» diye konuştu.

5. YÜZYILDA YAPILMIŞ OLABİLİR

Yapının anıtsal formun İzmit'te inşa edilen Ayasofya Kilisesi'ne

olan yakın benzerliğinden dolayı kilisenin M.S. 5. yüzyılda inşa edildiğini düşünüldüğünü belirten Prof. Dr. Mustafa Şahin, şunları kaydetti:

«M.S. 740 yılındaki büyük depremde yapı yıkılmış ve su altına gömülmüş olmalı. Yapı ile ilgili bilgiler İzmit Müze Müdürlüğü ve Kültür ve Turizm Bakanlığı'na gönderilmiş, alanın 1. Derece Arkeolojik Sit kapsamına alınması için gerekli başvuruda bulunuldu. İzmit'te başkanlığında 2006 yılından beri arkeolojik yüzey araştırması yapılmaktadır. Eğer gerekli olan izinler alınır, yapıda sualtı araştırmalarının yapılması planlanmaktadır. Bu kalıntı İzmit'te sualtı sergisi açısından da önemli bir potansiyelin bulunduğuna işaret ediyor. Kilisenin kime ait olduğu konusunda detaylı araştırmalara Bizans uzmanlarımız tarafından devam ediliyor.»

AZİZ NEOPHYTOS ADINA YAPILMIŞ...

İlk fotoğraflarının Olay Gazetesi'nden Aykut Güngör tarafından çekilmesinin ardından 20 gün sonra bin 600 yıllık bazilikanın (büyük kilise) üzerindeki sır perdesi aralanmaya başlandı. Bölgede 740 yılında yaşanan depremdeki çökmenin etkisiyle göl sularına gömüldüğü tahmin edilen bazilikaya ilişkin çalışmalarını sürdüren arkeolog, tarihçi ve sanat tarihçileri, bu anıtsal yapının, Hıristiyanlığın yasak olduğu Milano Fermanı öncesi 303 yılında Romalı askerler tarafından 16 yaşında öldürülen «Aziz Neophytos» adına 4. yüzyılda inşa edildiği bilgisine ulaştı.

Ayrıntıları aktaran UÜ Fen Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölüm Başkanı Prof. Dr. Mustafa Şahin, bazilikaya ilişkin Doğu

Roma konusunda uzman akademisyenlerle defalarca toplantı yaptıklarını, pek çok kaynağı taradıklarını söyledi. Aynı fakültenin Tarih Bölümü Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Şahin Kılıç ve Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Emine Tok ile yaptıkları çalışmalarda önemli bilgilere ulaştıklarını aktaran Şahin, başından beri bazilikanın, İzmit'teki Ayasofya Kilisesi'nin planıyla benzerliğinden dolayı 4. ya da 5. yüzyılda inşa edildiğini düşündüklerini hatırlattı. Şahin, şöyle konuştu:

«Aziz Neophytos» adına rastladıklarımı dile getirerek, «Neophytos özellikle Roma İmparatorları Dioclasien ve Galerius dönemlerinde Hristiyanlara karşı yasak ve cezalandırma tedbirlerinin arttığı bir dönemde şehit edilen azizler, dindar Hristiyanlar arasında yer alıyor. Kaynaklara göre 303'te, yani Milano Fermanı yayımlanıp Hıristiyanlığın serbest bırakılmasından 10 yıl kadar önce Romalı askerler tarafından, Hıristiyanlığa inandığı gerekçesiyle cezalandırılıp öldürülen bir aziz.»

İzmit Gölü'nün kıyısında, kıyıdan yaklaşık 20 metre açıkta, 1.5-2 metre derinlikte anıtsal yapının kalıntıları tespit edildi.

“BAZİLİKA, SULARA GÖMÜLDÜKTEN BİN 250 YIL SONRA BULUNDU”

Şahin, 740 depremindeki çökmenin etkisiyle göl sularına gömüldüğünü tahmin ettikleri bazilikanın, bundan yaklaşık bin 250 yıl sonra bulunduğuna da işaret ederek, «Kilisenin, sulara gömülmesinden yaklaşık bin 250 yıl sonra yeniden keşfinin, azizin şehit edildiği 21 Ocak tarihine denk gelen günlerde tesadüfen tespit edilmesi, gayet ilginç bir nokta olarak karşımıza çıkmakta» değerlendirmesinde bulundu.

AZİZ NEOPHYTOS

Erken Hıristiyanlık dönemi kaynaklarına göre, Roma İmparatorları Dioclasien ve Galerius'un buyruğuyla Hristiyanların çektiği eziyetler, Nikaia'da (İzmit) da yarım yüzyıl sürdü ve birçok insan yaşamını yitirdi. Bu kurbanlardan Neophytos, İzmit'in ve bölgenin ilk azizlerinden biri olarak biliniyor. ➔

AZİZ NEOPHYTOS KİMDİR?

Dioclasien ve Galerius'un buyruğuyla Hıristiyanların çektiği eziyetler yarım yüzyıl boyunca Nikaia'da ve Nicomedia'da sürdü ve bu eziyetler birçok insanın yaşamını yitirmesine neden oldu. Bu kurbanlardan biri de de M.S. 303 yılında şehit edildiği tahmin edilen Neophytos... Neophtos, İznik ve bölgenin bilinen ilk azizlerinden birisi.

Neophytos, Hıristiyan bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi.

Rivayete göre 9 yaşındayken Hıristiyanlar için kutsal ruhun temsilcisi kabul edilen bir güvercin yanına geldi, o da güvercini takip ederek Olympos Dağı'nda (Uludağ) bir mağaraya kadar gitti. Mağaranın içerisindeki vahşi hayvanları mucizevi bir şekilde kovup 15 yaşına kadar mağarada inzivaya çekildi. Daha sonra 'tanrının buyruğu' ile İznik'e gidip orada Hıristiyanlık inancını öğretmeye ve yaymaya çalıştı.

Hıristiyanlığın yasak olduğu bu dönemde Romalı askerler tarafından yakalanarak türlü işkencelere maruz bırakıldı. İşkenceler arasında ağaca asmalar, kamçılama, demir çengellerle derisinin yırtılması rivayet edilir. Ancak her yaralanmada mucizevi bir şekilde yaraları iyileşti.

Mucizesini gösteren en önemli işkence ise 3 gün 3 gece boyunca kızgın bir fırında bekletilmiş ve vahşi hayvanlarla aynı yerde tutulmuş olmasına rağmen hiç bir şey olmaması.

En son olarak Romalı bir asker tarafından İznik Gölü kıyısına götürülerek orada mızrak ya da kılıçla martir (şehit) edildi. Ölürken başını yerden kaldırarak gölde balık tutan bir balıkçının

Hıristiyan olması için dua ettiği söylenir. Martir edildiğinde 16 yaşında olduğu tahmin edilir. Orta Çağ boyunca Batılı hacıların Neophytos'u ziyaret etmek üzere İznik'e geldikleri bilinmektedir. İznik'te bulunan halk ve yöneticiler zor anlarında kenti korumak üzere Neophytos'un kilisesini ziyaret ederek dua etmişlerdir.

Aziz Neophtos, özellikle Hıristiyan Ortodokslar tarafından çok büyük bir öneme sahiptir ve her 21 Ocak'ta Ortodoks kilisesi tarafından düzenli olarak adına ayinler düzenlenir. Bu kutsal aziz için kentin dışında, göl kıyısında, martir edildiği yerde onun anısına ve adına bir kilise inşa edildi. Günümüze kadar kayıp olan bu kilise büyük bir olasılıkla göl kıyısında tespit edilen bazilika ile yeniden keşfedildi.

Söz konusu kilise muhtemelen M.S. 740 yılında bölgede meydana gelen büyük deprem ile yıkılarak gölün derinliklerine gömülmüştü.

Bu konuda teşekkürler:

UÜ, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Şahin Kılıç Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Emine Tok. ●

